

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum in cultu veri Dei possit esse aliquid perniciosum? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

*Vtrum in cultu veri Dei possit esse aliquid
perniciosum?*

499

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd in cultu veri Dei non possit esse aliquid perniciosum. Dicitur enim Iosel 2. Omnis quicumque inuocauerit nomen Domini. saluus erit. Sed quicumque colit Deum quocumque modo, inuocat nomen eius. Ergo omnis cultus Dei confert ad salutem. Nullus ergo est perniciosus.

¶ 2 Præterea, Idem Deus est, qui colitur à iustis quacumque mundi ætate. Sed ante legem datam, iusti absque peccato mortali colebant Deum qualitercumque eis placebat. Vnde & Iacob proprio voto se obligauit ad specialem cultum, vt habetur Genes, vigesimo octauo. Ergo etiam modo nullus Dei cultus est perniciosus.

*in fin re-
gistri ad
10. inter-
rogat.
Aug. c. 3.*

¶ 3 Præterea, Nihil perniciosum in ecclesia sustinetur. Sustinet autem ecclesia diuersos ritus colendi Deum. Vnde * Gregorius scribit Augustino Episcopo Anglorum, proponenti quòd sunt diuersæ ecclesiarum consuetudines in missarum celebratione: Mihi, inquit, placet, vt siue in Romanis, siue in Galliarum partibus, seu in qualibet ecclesia, aliquid inuenisti quòd plus omnipotenti Deo possit placere, sollicitè eligas. Ergo nullus modus colendi Deum est perniciosus.

*ex epi. 10
int. opera
Aug. 10.
2.
lib. 1. de
mend. c.
14. in pr.
10. 4.*

SED contra est, quòd † Augustinus dicit in epistola ad Hieronymum, & habetur in gloss. ad Galatas secundo, Quòd legalia obseruata, post veritatem Euangelij diuulgatam, sunt mortifera; & tamen legalia ad cultum Dei pertinent. Ergo in cultu Dei potest esse aliquid mortiferum.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut † Augustinus dicit in libro contra mendacium, Mendacium maxime perniciosum est, quòd fit in his quæ ad Christianam religionem pertinent. Est autem mendacium, cum aliquis exterius significat contrarium veritati. Sicut autem significatur aliquid verbo, ita etiam fi-
gni.

gnificatur aliquid factum : & in tali significatione facti consistit exterior religionis cultus , vt ex supra ¶ dicitur patet . Et ideo si per cultum exteriorem aliquid falsum significetur , erit cultus perniciosus . Hoc autem contingit dupliciter . Vno quidem modo , ex parte rei significatæ , à qua discordat significatio cultus ; & hoc modo , tempore nouæ legis , peractis iam Christi mysterijs perniciosum est vti caeremonijs veteris legis , quibus Christi mysteria figurabantur futura : sicut etiam perniciosum esset , si quis verbo confiteretur Christum esse passurum . Alio modo potest contingere falsitas in exteriori cultu , ex parte colentis : & hoc præcipue in cultu communi , qui per ministros exhibetur in persona totius ecclesiæ . Sicut enim falsarius esset , qui aliqua proponeret ex parte alicuius , quæ non essent ei commissa ; ita vitium falsitatis incurrit , qui ex parte ecclesiæ cultum exhibet Deo contra modum diuina auctoritate ab ecclesia constitutum , & in ecclesia consuetum . Vnde Ambrosius dicit * , Indignus est qui aliter celebrat mysterium , quam Christus tradidit . Et propter hoc etiam ¶ glossa dicit Colossen. 2. quod superstitio est , quando traditioni humanæ , religionis nomen applicatur .

9. 81. a 7

1. ad Cor.
11. super
illud , qui
cū . ele-
rit panes
10. 5.
¶ est gloss.
Amb vir
ca fin. cō-
ment. ad
c. 2. 10. 5.

Ad primum ergo dicendum , quod cum Deus sit veritas , illi inuocant Deum qui in spiritu & veritate eum colunt , vt dicitur Ioan. 4. Et ideo cultus continens falsitatem , non pertinet proprie ad Dei inuocationem quæ saluat .

Ad secundum dicendum , quod ante tempus legis , iusti per interiore instinctum instruebantur de modo colendi Deum quos alij sequebantur . Postmodum verò exterioribus præceptis circa hoc homines sunt instructi , quæ præterire pestiferum est .

Ad tertium dicendum , quod diuersæ consuetudines ecclesiæ in cultu diuino , in nullo veritati repugnant . Et ideo sunt seruandæ , & eas præterire illicitum est .